

مراقبت از کاتتر دائم

کاتتر دائم چیست؟

کاتتر دائم یکی از راه های دسترسی به عروق جهت انجام همودیالیز (دیالیز خونی برای تصفیه خون) است.

شکل ظاهری کاتتر دائمی که به آن پرم کت هم میگویند، لوله ای ۷ مانند (دوشاخه) به شکل بالاست که در سیاهرگ رگ گردن (ژوگولار) یا در موارد نادر در رگ کناره کشاله ران (فمورال) و یا در ورید زیر استخوان ترقوه (ساب کلاوین) قرار داده میشود.

محل ورود کاتتر زیر پوست، ناحیه تونل ماندنی ایجاد میکند که به صورت نوار برجسته ای در زیر پوست لمس میشود.

نکات مراقبتی هنگام تعویض پانسمان چیست؟

- پانسمان کاتتر را بایستی با هر دیالیز تعویض شود و از نظر علایم عفونت کنترل گردد.
- پانسمان کاتتر فقط باید توسط پرسنل آموزش دیده تعویض گردد.
- در موقع استفاده از کاتتر بر روی محل خروجی بایستی یک لایه گاز استریل خشک قرار داده شود
- موقع تعویض پانسمان بیمار و پرستار هر دو باید ماسک بزنند.
- برای ضد عفونی کردن و تعویض پانسمان کاتتر، از سرم نرمال سالین استفاده شود.
- هنگام پانسمان بر روی محل ورود کاتتر، پماد موپیروسین گذاشته و با یک گاز خشک پوشانده شود.
- از گاز های کوچک و چسب های محکم برای ثابت کردن کاتتر استفاده کنید.

چه مدت کاتتر نیاز به پانسمان دارد؟

ترمیم کاتتر حداقل ۱۵ روز طول میکشد ولی این مدت برای بیمارانی که دیابت دارند معمولاً ۳۰ روز میباشد.

علایم عفونت محل کاتتر چیست؟

ضعف عمومی و بی حالی، درد ناحیه ورود کاتتر، ورم و حساسیت محل کاتتر، قرمزی و ترشح موضعی از محل ورود کاتتر.

سایر نکات مراقبتی در کاتتر دائم چیست؟

از خم کردن کاتتر، باز کردن سر لوله های آن در خانه، خاراندن زیر پانسمان یا باز کردن و دستکاری پانسمان با دست آلوده خودداری کنید.

مراقبت از کاتتر دائم

۱. در زمان اتصال و یا قطع از دستگاه دیالیز بیمار و پرستار هر دو ماسک بزنند.
۲. در حفظ پانسمان کاتتر کوشا باشید و از ریختن غذا یا خیس شدن آن جلوگیری کنید.
۳. از کشیده شدن به بیرون یا جا به جایی به داخل محافظت کنید.
۴. بیمار باید دقت کند هنگام تعویض لباس کاتتر کشیده نشود.
۵. در هر نوبت دیالیز، پرستار بخش همودیالیز باید محل خروجی کاتتر را از نظر علایم عفونت معاینه نماید و در صورت وجود عفونت به پزشک اطلاع دهد تا مراقبت و درمان آغاز شود.
۶. به دلیل خطر بروز عفونت و خونریزی، در فواصل بین نوبت های دیالیز، از طریق کاتتر هیچ گونه خون گیری، تزریق دارو و وصل سرم نباید انجام گیرد.

آیا با این کاتتر میتوانم به حمام بروم؟

زمان ترمیم محل خروجی کاتتر میتوانید دوش بگیرید. برای این کار قبل از مراجعه به بخش دیالیز دوش گرفته و بلافاصله پانسمان در بخش توسط پرستار تعویض شود.

بعد از ترمیم محل ورود کاتتر (معمولا ۱۵ روز بعد از عمل) میتوانید به طور معمول حمام بروید و نیازی به پانسمان بعد از حمام ندارید ولی باید از غوطه وری کاتتر در آب (مثل استخر رفتن، شنا کردن و خوابیدن در وان) خودداری کنید.

بخیه های کاتتر چه زمانی باید کشیده شود؟

بخیه های روی گردن، یک الی دو هفته بعد باید کشیده شود.

بخیه های روی سینه زیر یک ماه کشیده نمیشود و بنابراین در صورت باز شدن نیاز به بخیه مجدد دارد.

آگر دریچه های کاتتر باز شد یا افتاد چه باید کرد؟

بیمار و خانواده باید بدانند که اگر دریچه های کاتتر باز شد و یا افتاد، مجدداً نباید از آن استفاده کنند، بلکه بایستی هر چه سریع تر برای بستن دریچه کاتتر، به طور استریل به بخش دیالیز یا اورژانس مراجعه نمایند.

تا چه زمانی کاتتر میتواند در بدن باقی بماند و برای دیالیز کارایی داشته باشد؟

در صورت مراقبت صحیح و خون دهی مناسب برای انجام همودیالیز، این کاتتر تقریباً تا ۲ سال قابلیت استفاده دارد.

اگر دیالیز به علتی قطع شد ولی کاتتر راه به صلاح دید پزشک خود نگه داشتید حتماً در یک مرکز بهداشتی یک بار در هفته کاتتر را هیپارینه کنید تا از لخته شدن و انسداد کاتتر جلوگیری شود.